

„W Uszatkowej Rodzinie”

PROGRAM WYCHOWAWCZY

Przedszkola nr 74

im. „Misia Uszatka” w Poznaniu

Zatwierdzony Uchwałą nr /2019/2020 Rady Pedagogicznej z dnia 30.06.2020 r.

Poznań 2020

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910).
2. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego.
3. Statut Przedszkola nr 74 w Poznaniu.

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Rozdział I	
Cele programu wychowawczego.....	7
III. Rozdział II	
Sposoby realizacji programu	11
IV. Rozdział III	
Rytuał przedszkolny.....	12
V. Rozdział IV	
Kodeks Przyjaciela Misia Uszatka	14
VI. Rozdział V	
Ewaluacja	15

WSTĘP

Rodzina jest pierwszą, ważną instytucją w życiu dziecka. Wychowuje w sposób naturalny. Właśnie w rodzinie powstają podstawy całego procesu uspołeczniania i wychowania. Pierwszymi i niezastąpionymi nauczycielami i wychowawcami dzieci są ich rodzice. Prawidłowy przebieg procesu wychowawczego zależy właśnie od nich. Przedszkole w świetle polskiego prawa, ma wspierać rodzinę poprzez wypełnianie zadań dydaktyczno — wychowawczych i opiekuńczych.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców, w związku z problemami, które poruszają w czasie rozmów indywidualnych oraz na spotkaniach z psychologiem Rada Pedagogiczna Przedszkola nr 74 w Poznaniu postanowiła wzbogacić Program wychowawczy „W Uszatkowej Rodzinie” o metodę - *Pozytywna Dyscyplina*, która niesie szeroki wachlarz nowych narzędzi, pomagając nauczycielom i rodzicom zrozumieć lepiej dzieci, wesprze ich wrodzony potencjał, pomóc skutecznie radzić sobie z codziennymi trudnościami, wychować na mądrych, pewnych siebie, odpowiedzialnych i wrażliwych dorosłych ludzi czyli odpowiedzieć na wiele problemów współczesnego wychowania dzieci.

ZADANIA PRZEDSZKOLA szczególnie odnoszące się do wychowania dzieci:

- 1) wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju;
- 2) tworzenie warunków umożliwiających dzieciom swobodny rozwój, zabawę i odpoczynek w poczuciu bezpieczeństwa;
- 3) zapewnienie prawidłowej organizacji warunków sprzyjających nabywaniu przez dzieci doświadczeń, które umożliwią im ciągłość procesów adaptacji oraz pomoc dzieciom rozwijającym się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony;
- 4) dobór treści adekwatnych do poziomu rozwoju dziecka, jego możliwości percepcyjnych, wyobrażeń i rozumowania, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb i zainteresowań;
- 5) wzmacnianie poczucia wartości, indywidualności, oryginalności dziecka oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i uczestnictwa w grupie;
- 6) przygotowywanie do rozumienia emocji, uczuć własnych i innych ludzi oraz dbanie o zdrowie psychiczne;
- 7) tworzenie sytuacji edukacyjnych budujących wrażliwość dziecka, w tym wrażliwość estetyczną, w odniesieniu do wielu sfer aktywności człowieka: mowy, zachowania, ruchu, środowiska, ubioru, muzyki, tańca, śpiewu, teatru, plastyki;
- 8) tworzenie warunków pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej dziecko przyrody;

- 9) współdziałanie z rodzicami, różnymi środowiskami, organizacjami i instytucjami, uznanymi przez rodziców za źródło istotnych wartości, na rzecz tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka;
- 10) kreowanie, wspólnie z wymienionymi podmiotami, sytuacji prowadzących do poznania przez dziecko wartości i norm społecznych, których źródłem jest rodzina, grupa w przedszkolu, inne dorosłe osoby, w tym osoby starsze, oraz rozwijania zachowań wynikających z wartości możliwych do zrozumienia na tym etapie rozwoju;
- 11) systematyczne uzupełnianie, za zgodą rodziców, realizowanych treści wychowawczych o nowe zagadnienia, wynikające z pojawienia się w otoczeniu dziecka zmian i zjawisk istotnych dla jego bezpieczeństwa i harmonijnego rozwoju;

OBOWIAZKI NAUCZYCIELI:

- 1) Systematycznie poszerzać zakres swoich kompetencji wychowawczych.
- 2) Poznać środowisko wychowawcze dziecka, w szczególności oczekiwania rodziców wobec przedszkola.
- 3) Tworzyć dzieciom szeroki zakres możliwości ćwiczenia, by opanowały umiejętności, których będą potrzebowały do odniesienia sukcesu. „Dziecko gdy napotka w swoim otoczeniu wyzwanie i otrzyma wsparcie – rozwija się , a kiedy nie otrzyma wsparcia - ucieka lub atakuje. Zatem rolą nauczyciela w przedszkolu jest zachęcać do rozwoju”.
Pozytywna Dyscyplina
- 4) Tworzyć bezpieczną dla dziecka atmosferę, warunkującą zdrowie fizycznie i psychiczne.
- 5) Kształtować powszechnie uznane postawy, zgodnie z wartościami: dobra, prawdy, piękna, miłości.
- 6) Być liderem współpracy - dzielić się odpowiedzialnością za funkcjonowanie grupy i poszczególnych dzieci z podopiecznymi.
- 7) Ściśle współdziałać z rodziną dziecka w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczych.
- 8) Wzajemnie wspierać swoje działania w ramach współpracy koleżeńskiej.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

1. Program obejmuje funkcjonowanie dziecka w grupie w zakresie podstawowych dziedzin życia przedszkolnego:
 - samoobsługa i czynności higieniczne,
 - spożywanie posiłków
 - zabawy samorzutne,
 - zajęcia i zabawy zorganizowane, spacer, wycieczki, zabawy na powietrzu.

2. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem metody *Pozytywna Dyscyplina*.

Materiały na temat Pozytywnej dyscypliny nauczyciela Przedszkola nr w Poznaniu czerpią między innymi z książek które stworzone zostały, aby kształcić dzieci do bycia odpowiedzialnymi, pełnymi szacunku i zaradności członkami społeczeństwa:

- 1) „Pozytywna Dyscyplina” autorstwa dr Jane Nelsen i współautorów Lynn Lott, Cheryl Erwin,
- 2) „Pozytywna Dyscyplina dla Przedszkolaków” Jane Nelsen, Ed. D. Cheryl Erwin, M.A. Roslyn Ann Duffy .

3. 5 fundamentalnych zasad *Pozytywnej Dyscypliny*:

- 1) Pomaga dzieciom poczuć łączność i przynależność, pomaga im poczuć, że są ważne w rodzinie i społeczności.
- 2) Jest jednocześnie pełna szacunku i wymagająca: miękka i zdecydowana w tym samym czasie, czyli twarda dla problemu i miękka dla osoby.
- 3) Jest skuteczna długofalowo: bierze pod uwagę to, co dziecko myśli, czuje, czego się uczy i jakie podejmuje decyzje o sobie samym i o swoim świecie i jak decyduje się postępować w przyszłości, aby przetrwać i odnosić sukcesy.
- 4) Uczy ważnych umiejętności społecznych i życiowych: szacunku, dbania o innych, rozwiązywania problemów, współpracy oraz umiejętności wnoszenia wkładu i bycia pożytecznym w domu, przedszkolu, szkole i większej społeczności.
- 5) Zaprasza dzieci do odkrywania, jak bardzo są zdolne i kompetentne. Zachęca je do konstruktywnego używania swojej osobistej siły i autonomii.

4. Rada Pedagogiczna Przedszkola nr 74 w Poznaniu ma nadzieję, że dzięki Programowi Wychowawczemu i realizacji zadań w duchu *Pozytywnej Dyscypliny* zachowana zostanie spójność w systemie wychowania po to, by kontynuować dotychczasowe osiągnięcia rodziców w tym względzie oraz, efektywniejsza będzie realizacja celów statutowych naszej placówki:

- 1) Wspomaganie wychowawczej i opiekuńczej roli rodziny w ścisłym z nią współdziałaniu, w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczych,
- 2) Ukształtowanie poczucia tożsamości ze społecznie akceptowanymi wzorcami i normami postępowania, a także poczucia współodpowiedzialności za własne postępowanie i zachowanie.

ROZDZIAŁ I

CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

1. Cele główne:

- 1) Zapoznanie dzieci z regułami życia w grupie, wdrażanie do samodzielności i umiejętności współżycia i współdziałania z innymi.
- 2) Zapoznanie dzieci z prawami i obowiązkami, światem wartości moralnych.

2. Cele Szczegółowe:

1. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych:

- a) poznawanie i przestrzeganie podstawowych zasad i zabiegów higienicznych na rzecz własnego zdrowia fizycznego i psychicznego,
- b) wdrażanie nawyków higienicznych, kulturalnych,
- c) usamodzielnianie dziecka,
- d) przestrzeganie kompromisu w zabawie,
- e) poznanie zasad savoir-vivre'u.

2. Kształtowanie umiejętności społecznych, zgodne funkcjonowanie w grupie:

- a) budowanie systemu wartości,
- b) wskazywanie dzieciom tego co dobre i złe,
- c) kształtowanie odporności emocjonalnej,
- d) rozpoznawanie i nazywanie uczuć, emocji,
- e) radzenie sobie w nowych trudnych sytuacjach,
- f) radzenie sobie ze stresem i porażkami,
- g) podejmowanie prób kontrolowania swojego zachowania,
- h) nabywanie nawyków stosowania zwrotów grzecznościowych,
- i) przestrzeganie umów i zasad,
- j) kształtowanie poprawnych relacji z dziećmi i dorosłymi,
- k) stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej zgodnej zabawie,
- l) stwarzanie warunków sprzyjających poznawaniu i pomaganiu przyrodzie,
- m) stwarzanie warunków sprzyjających poznawaniu swojego najbliższego otoczenia, miasta, kraju,
- n) kształtowanie poczucia przynależności do grupy, rodziny, narodu.

3. Kształtowanie umiejętności zabawy pracy w grupie w trakcie zajęć zorganizowanych:

- a) nabywanie zwyczaju reagowania na wezwania i polecenia nauczyciela,
- b) współdziałanie z rówieśnikami,
- c) zgodne współdziałanie w zespole i podejmowanie prób rozwiązywania konfliktów na drodze negocjacji,
- d) rozumienie konieczności szanowania działalności innych (nieprzeszkadzanie innym),

- e) uważne słuchanie,
 - f) szanowanie wspólnych zabawek i odkładanie ich na wyznaczone miejsce,
 - g) uznawanie wzajemnych praw do uczestnictwa w zajęciach, rozmowach.
4. Kształtowanie nawyków kulturalnego spożywania posiłków właściwego zachowania przy stole:
- a) przewyżczanie niechęci do nieznanymi potraw,
 - b) zachowanie prawidłowej postawy przy stole,
 - c) prawidłowe posługiwanie się sztucami,
 - d) stosowanie zasady kulturalnego zachowania się przy stole w trakcie spożywania posiłków,
 - e) wdrażanie nawyku spożywania zdrowej żywności.
5. Przestrzeganie umów dotyczących zachowań poza budynkiem przedszkolnym:
- a) przestrzeganie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach,
 - b) nieoddalanie się od grupy, rodziców,
 - c) reagowanie na sygnał nauczyciela,
 - d) nauka bezpiecznych relacji w stosunku do nieznanymi osób,
 - e) unikanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu — zachowanie bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń rekreacyjnych,
 - f) właściwe zachowanie podczas korzystania ze środków transportu.

OCZEKIWANE REZULTATY

1. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych kulturalnych,

dziecko:

- przejawia samodzielność w czynnościach samoobsługowych,
- zna zasady dbałości o zdrowie i przestrzega ich,
- stara się być samodzielne,
- rozpoznaje przybory i przedmioty służące do wykonywania czynności higienicznych,
- wykonuje prawidłowo podstawowe czynności higieniczne.

2. Kształtowanie umiejętności społecznych, zgodne funkcjonowanie w grupie,

dziecko:

- organizuje sobie zabawę,
- ma rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić,
- przestrzega reguł i umów grupowych- ustaleń grupowych ,
- orientuje się w tym co dobre i złe,
- współdziała w zabawie,
- dba o porządek,
- umie określić, jakie zachowania są pozytywne, a które nie,

- szanuje wytwory i pracę innych,
- rozumie, że inni mają takie same potrzeby jak ono (uczestnictwa w zabawach, korzystania z zabawek),
- rozwiązuje konflikty — jest zdolne do kompromisów, poszukuje rozwiązania konfliktu
- swobodnie porozumiewa się z rówieśnikami i osobami dorosłymi,
- uzasadnia swoje postępowanie,
- nazywa swoje emocje,
- zna i pomaga przyrodzie
- zna nazwę swojego kraju, miasta, zna symbole narodowe

3. Kształtowanie umiejętności zabawy i pracy w grupie w trakcie zajęć zorganizowanych, *dziecko:*

- uważnie słucha, co kto do niego mówi,
- respektuje polecenia nauczyciela,
- współdziała z rówieśnikami,
- skupia uwagę na wykonywanej czynności,
- sygnalizuje chęć wypowiedzania się.

4. Kształtowanie nawyków kulturalnego spożywania posiłków i właściwego zachowania przy stole,

dziecko:

- zachowuje prawidłową postawę podczas spożywania posiłku,
- prawidłowo posługuje się sztućcami,
- stosuje zasadę kulturalnego zachowania się przy stole w trakcie spożywania posiłków,
- rozumie konieczność jedzenia potraw niezbędnych dla prawidłowego rozwoju i zdrowia.

5. Przestrzeganie umów dotyczących zachowań poza budynkiem przedszkolnym,

dziecko:

- stosuje zasady ruchu drogowego, nie oddala się od grupy,
- reaguje na sygnał nauczyciela,
- bawi się bezpiecznie w ogrodzie przedszkolnym,
- rozumie zasady sportowej rywalizacji.

Realizacja celów programu wychowawczego ma doprowadzić do ukształtowania Sylwetki Wychowanka naszego Przedszkola. Oto ona:

Wychowanek Przedszkola im Misia Uszatka:

1. Wybiera w życiu dobro:

W podstawowych dylematach moralnych rozróżnia dobro od zła i staje po stronie dobra.

2. Kocha Ojczyznę:

Odczuwa więź z narodem polskim, tj. społecznością mówiącą po polsku, mieszkającą w Polsce, posiadającą wspólną historię i kulturę, oraz symbole narodowe: godło, flagę, hymn.

3. Kocha rodzinę:

Przeżywa głębokie i pozytywne związki emocjonalne przede wszystkim z rodzicami i rodzeństwem, oraz dziadkami, a także interesuje się życiem rodzinnym i swoim postępowaniem przysparza rodzinie powodów do radości.

4. Żyje zdrowo i bezpiecznie:

Zna i stosuje na co dzień podstawowe zasady bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia, a w sytuacjach zagrożenia szuka odpowiedniej pomocy. Jest świadomy swoich praw, wynikających z Konwencji ONZ.

5. Jest dobrym kolegą:

Postępuje tak, aby inne dzieci czuły się z nim dobrze. Sprawy konfliktowe rozwiązuje polubownie i dąży do kompromisów, szuka rozwiązań konfliktu

6. Jest dobrym uczniem:

Jest punktualny. Odpowiedzialnie wypełnia swoje obowiązki. Zachowuje się kulturalnie w codziennych sytuacjach. Odkrywa i rozwija swoje talenty.

7. Chroni przyrodę:

Jest przyjacielem i obserwatorem świata roślin i zwierząt oraz przyrody nieożywionej.

8. Szanuje innych ludzi:

Odnosi się życzliwie i przyjaźnie do dzieci i dorosłych oraz chętnie im pomaga.

Dostrzega wartość w odmienności ludzi i radość we wspólnocie z nimi.

ROZDZIAŁ II:

SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

1. W stosunku do dziecka:

a) z zastosowaniem metody *Pozytywna Dyscyplina*

- plan dnia,
- obyczaje grupy,
- wykonywanie pracy na rzecz grupy,
- spotkania grupowe,
- rozwiązywanie konfliktów na drodze obopólnego porozumienia, poszukiwania rozwiązania,
- pozytywna przerwa,
- tworzenie koła złości z dziećmi,
- rozpoznawanie i odpowiadanie właściwe na nie – błędnych celów dzieci,
- ustalanie zestawu grupowych kodeksów i instrukcji właściwych zachowań współżycia w grupie oraz konieczności ich respektowania.

b) z zastosowaniem innych metod aktywizujących:

- rozmowy i dyskusje,
- czytanie opowiadań związanych z zachowaniem społecznym,
- omawianie historyjek obrazkowych przedstawiających rozwiązywanie konfliktów społecznych.

2. W stosunku do rodziców:

- zapoznanie rodziców z programem wychowawczym Przedszkola nr 74 w Poznaniu oraz zasadami umowami i regułami przyjętymi przez dzieci i nauczycieli,
- pedagogizacja rodziców w zakresie poznawania i stosowania zasad *Pozytywnej Dyscypliny*
- udział rodziców w zebraniach, uroczystościach, spotkaniach indywidualnych oraz zajęciach otwartych,
- organizowanie dla rodziców warsztatów psychologicznych wychowawczych w celu uwiadomienia konieczności ujednolicenia oddziaływań wychowawczych w domu i w przedszkolu.

3. W stosunku do nauczycieli:

- prowadzenie zajęć koleżeńskich,
- wymiana koleżeńska scenariuszy zajęć,
- integracja nauczycieli w grupie podczas przygotowywania zajęć i opracowywania kodeksu zachowań, umów grupowych
- ujednolicenie oddziaływań wychowawczych nauczycieli prowadzących daną grupę.

ROZDZIAŁ III

RYTUAŁ PRZEDSZKOLNY:

1) Wypracowanie zasad obowiązujących w grupie:

- wspólne z dziećmi opracowanie przedszkolnych zasad i zapisanie wypowiedzi dzieci na arkuszu papieru z nagłówkiem: „Ustaliliśmy, że”.
- opracowanie piktogramów do ustalonych wspólnie zasad.

2) Ujednolicenie obyczajów przedszkolnych w grupie:

- wykonywanie tych samych czynności według tego samego schematu,
- dokładne omówienie wszystkich „Instrukcji” czynności wykonywanych w przedszkolu.

3) Wykonywanie pracy na rzecz grupy:

- przydzielenie różnorodnych obowiązków/zadań wszystkim dzieciom z grupy – pełnienie dyżurów,
- opracowanie grupowych tablic z imionami i dyżurami.

4) Wspólne rozwiązywanie problemów grupy:

- systematyczne organizowanie spotkań grupowych.

5) Ustalenie planu dnia:

- opracowanie piktogramów przedstawiających czynności, które dzieci wykonują w ciągu dnia,
- omówienie z dziećmi schematu porządku dnia.

6) Samodzielne rozwiązywanie konfliktów:

- uczenie dzieci samodzielnego rozwiązywania konfliktów oraz odpowiedzialności za poszukiwanie właściwych rozwiązań,
- uczenie się zachowań, które nie doprowadzają do konfliktu, lub szukanie rozwiązania, gdy do tego konfliktu dojdzie,
- uczenie rozwiązywania konfliktów metodą kręgów

7) Nauka radzenia sobie z trudnymi emocjami:

- traktowanie niepoprawnego zachowania dziecka jako błędu w nauce poprawnego zachowania,
- stworzenie w grupie kącika pozytywnej przerwy/ nie jest to miejsce kary

8) Nawiazywanie relacji z dzieckiem:

- z dzieckiem, które za błędny cel wybrało władzę: dawanie wyboru, zaspakajanie potrzeby władzy i skłonności przywódczych,

- z dzieckiem, które za błędny cel wybrało uwagę: danie „specjalnego czasu” – poświęcenie mu uwagi, angażowanie do pomocy nauczycielowi,
- z dzieckiem, które za błędny cel wybrało zemstę: wskazanie zrozumienia dla jego uczuć, wysłuchanie dziecka oraz nauczenie go radzenia sobie z trudnymi emocjami,
- z dzieckiem, które za błędny cel wybrało brak wiary: podkreślanie mocnych stron dziecka i uczenie go, że każdy jest w jakiejś dziedzinie dobry.

ROZDZIAŁ IV

KODEKS PRZYJACIELA MISIA USZATKA

W roku szkolnym 2000/2001 grono pedagogiczne opracowało i włączyło do zasobu pomocy dydaktyczno — wychowawczych: „Kodeks przyjaciela Misia Uszatka”.

Jest to zbiór dziesięciu elementarnych zasad dobrego zachowania dziecka w różnorodnych sytuacjach życiowych, opatrzone barwnymi ilustracjami tematycznymi. Zasady w nim uwzględnione mają charakter uniwersalny i są sformułowane w bardzo przystępnej dla dzieci formie. Poprzez oddziaływania wychowawcze nauczycielki dążą do przyswojenia przez dzieci zasad postępowania przyjaciela Misia Uszatka.

Celem wychowawczym jest nabycie przez dzieci takich umiejętności i cech, które opisane są w „Kodeksie”, a więc:

- znajomość i posługiwanie się zwrotami grzecznościowymi,
- tężyzna fizyczna w myśl zasady „w zdrowym ciele — zdrowy duch”, oraz nabycie właściwych nawyków higienicznych,
- umiejętność zgodnego współdziałania z innymi dziećmi,
- życzliwość i przyjazny stosunek do innych,
- nawiązywanie pozytywnych i silnych związków rodzinnych,
- poszanowanie przyrody i najbliższego otoczenia,
- wrażliwość i gotowość do podejmowania działań na rzecz innych ludzi.

Wyżej wymienione umiejętności i cechy zostały sformułowane w „Kodeksie przyjaciela Misia Uszatka” w następujący sposób:

1. „Chętnie używam „magiczne” słowa: proszę, dziękuję, przepraszam.
2. „Z uśmiechem na twarzy witam i żegnam każdy dzień w przedszkolu. Nie zapominam o słowach: „dzień dobry” i „do widzenia”.
3. „Chcę być silny i zdrowy, więc zjadam wszystko, odpoczywam po obiedzie i dbam o czystość”.
4. „Zgodnie bawię się z innymi dziećmi. Odnoszę się przyjaźnie i życzliwie do koleżanek i kolegów”.
5. „Mamę i tatę kocham i szanuję. Chętnie im pomagam i jestem posłuszny”.
6. „Kocham babcię i dziadka. Pomagam wszystkim starszym ludziom”.
7. „Kocham przyrodę. Nie niszczyć roślin i nie krzywdzę zwierząt”.
8. „Dbam o porządek w najbliższym otoczeniu. Nie niszczyć zabawek i ubranka”.
9. „Nikogo nie krzywdzę, a gdy widzę, że komu dzieje się krzywda, spieszę mu z pomocą”.
10. „Chętnie dzielę się z innymi tym, co mam”.

ROZDZIAŁ V

EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest sprawdzenie czy realizacja Programu wychowawczego „W Uszatkowej Rodzinie” przebiegła zgodnie z planem i czy przyniosła spodziewane efekty.

Efekty pracy przeanalizowane zostaną w oparciu o:

1. „Gadająca ściana” dla rodziców na temat rozwijania kompetencji społeczno - emocjonalnych u dzieci - *załącznik nr 1.*
2. „Róża wiatrów” dla nauczycieli na temat rozwijania kompetencji społeczno - emocjonalnych u dzieci - *załącznik nr 2.*
3. Badanie poziomu zadowolenia dzieci z wykorzystaniem techniki badawczej „Walizka” - *załącznik nr 3*
4. Obserwacje zachowania dzieci w czasie zabaw.

Opracowały:

1. Krystyna Michalska
2. Katarzyna Tomczak

Bibliografia:

- 1) Program wychowawczy Przedszkola nr 74 w Poznaniu L. Błaszczak, K. Tomczak, L. Sylla.
- 2) Pozytywna Dyscyplina dr Jane Nelsen Lynn Lott, Cheryl Erwin,
- 3) Pozytywna Dyscyplina dla Przedszkolaków. Jane Nelsen, Ed. D. Cheryl Erwin, M.A. Roslyn Ann Duffy
- 4) www.pozytywnadyscyplina.pl
- 5) Program wychowania przedszkolnego „Planeta dzieci” J. Wasielewska